

■ **recensió**

REVISTA D'HISTÒRIA DE LA FILOSOFIA CATALANA,
Número 5, 2013 | Print ISSN 2014-1572 / Online ISSN 2014-1564
P. 85-88
Data de recepció: 5/07/2011 / Data d'admissió: 12/12/2011
<http://revistes.iec.cat/index.php/JOCIH>

Liz Castro, *What's up with Catalonia?: The causes which impel them to the separation* Catalonia Press, 2013. 228p.

Escrits de Xavier Serra, *A peu de foto*. Escrits de Xavier Serra i fotografies de Francesc Vera Ed. Afers, Catarroja, 2013. 140p.

Marta Poblet
IDT-UAB
marta.poblet@uab.cat

Pompeu Casanovas
IDT-UAB
pompeu.casanovas@uab.cat

Hem decidit tractar conjuntament dos llibres que aparentment no tenen res a veure l'un amb l'altre, i no són estrictament de filosofia. O potser sí.

Continuem negant. El primer, el llibre editat per Liz Castro, no és un treball d'investigació. Tanmateix, tant el tema –les condicions històriques del present– com la manera com aquest ha estat tractat –mitjançant cooperació en les xarxes socials– ha obtingut una atenció i un impacte immediats. El segon, el llibre de Xavier Serra i Francesc Vera, tampoc es pot considerar *prima facie* d'investigació. De la cooperació entre l'escriptor i el fotògraf va nàixer un blog el contingut del qual ha esdevingut, finalment, un llibre. També el seu impacte ha estat important, i ha tingut lectors que han fet córrer la brama per la xarxa. Hauríem de preguntar-nos, en tots dos casos, per què. Ho tractarem per separat.

El 15 de gener de 2013, Liz Castro, que es defineix a Twitter com a “artesana de la carbassa, grangera amateur i catalanista” va publicar en aquesta xarxa social una crida oberta per disseminar a través del micromecenatge una col·lecció d'articles que estava editant en anglès sobre la situació de Catalunya després de la multitudinària manifestació de l'onze de setembre de 2012.

Liz Castro @lizcastro Following

Ajudeu-me distribuir un llibre sobre la situació actual a Catalunya en anglès!
"What's up with Catalonia?" verkami.com /locale/ca/proj... #whatsupcat

View translation

Reply Retweet Favorite More

verkami

What's Up With Catalonia?
Ajuda'ns a explicar al món el que està passant realment a Catalunya. Fem un llibre de 35 assajos escrits per experts sobre Catalunya, enfocats a un públic no-català, traduïts a l'anglès. Tot seguit...

View on web

200 RETWEETS 21 FAVORITES

👍 🔄 🌟 ⋮

El micromecenatge pot entendre's com a un mètode per a recollir petites sumes de diners entre grups nombrosos de gent per finançar projectes i iniciatives d'altres individus o organitzacions. Tot i que el micromecenatge ja existia abans d'Internet, no hi ha dubte que el Web 2.0 i les tecnologies mòbils han impulsat l'emergència de plataformes online que el faciliten. Així, la Liz va publicar el seu projecte a Verkami, una d'aquestes plataformes pioneres a Catalunya, i obtingué una resposta entusiasta: en menys de dos mesos va ultrapassar l'objectiu inicial de 7,500 • i va recaptar-ne 12,372, procedents d'uns 600 micromecenes. Cada mecenes va rebre a canvi una o dues còpies del llibre per enviar-les a les persones que havien designat prèviament.

What's up with Catalonia? ha tret el màxim partit de l'aspecte col·laboratiu del Web 2.0. Tal i com escriu la Liz Castro a la nota de l'editor "se'm va acudir que amb la contribució d'experts catalans, l'ajuda de les noves tecnologies, el poder de les xarxes socials i unes bones traduccions podria editar una col·lecció completa d'articles, de manera que la gent de fora de Catalunya pogués tenir una idea més clara del que estava succeint aquí". I certament, una munió d'usuaris de Twitter (inclosos la majoria dels coautors de l'edició) han jugat un paper rellevant a l'hora de donar veu al projecte i difondre'n el resultat final. De manera similar, Josep Maria Ganyet recorda en el seu "Keep calm and speak Catalan" com el piulet espontani que va publicar a Twitter de camí cap a la feina va acabar esdevenint tota una campanya mediàtica: "Poc després del piulet, i encara al tren, vaig adonar-me que el missatge 'Keep Calm and Speak Catalan' havia fet forat. I va seguir de seguida el patró general dels missatges que esdevenen virals: el Twitter i les xarxes socials, el blogs, els diaris digitals, la ràdio i la televisió, les edicions impreses dels diaris, i torna a començar. El pòster 'Keep Calm and Speak Catalan' apareix ara en llocs web al Japó i França, en moviments de protesta als Estats Units, en llocs web a favor de la cultura i la independència de Catalunya, s'ha

convertit en l'avatar de milers d'usuaris de Facebook i Twitter i, en el seu moment àlgid, va retornar fins a un milió de resultats en les cerques de Google”.

El llibre, prologat pel President de la Generalitat Artur Mas, conté 35 articles i notes d'estil concís, àgil, i senzill, escrites per acadèmics, polítics, periodistes i representants d'entitats culturals que presenten la història, l'economia, la política, la llengua i la cultura catalanes a la resta del món. I tot i que els articles s'adrecen explícitament a una audiència internacional, els lectors catalans hi trobaran una bona síntesi de les “causes que els inciten a la separació”, per utilitzar la cita literal de la Declaració d'Independència nord-americana que conté el subtítol del llibre. En aquest sentit, el llibre proporciona el context històric que emmarca les causes més llunyanes, alhora que explora els esdeveniments més recents relacionats amb l'ascens del moviment independentista (la sentència del Tribunal Constitucional sobre l'Estatut, l'ofegament fiscal, o el malestar provocat per les iniciatives legislatives del Ministeri d'Educació en relació amb el model d'immersió lingüística). En general, dels articles se'n després la sensació que ens trobem en un punt de no retorn pel que fa a les relacions entre Espanya i Catalunya. En paraules de Germà Bel: “al final haurem d'escollir entre canviar d'estat o canviar de país. I pel que estem veient, sembla que som més els que preferiríem canviar d'estat abans que enterrar el nostre propi país.”

En definitiva, el sentiment compartit és que a Catalunya hi ha molt en joc en aquest moment, i adjectius definint aquest temps com a “crucial”, “transcendental” o “estimulant” són recurrents al llarg dels textos. De manera que la resposta a *What's up with Catalonia?* també projecta un raig d'esperança. Com escriu Muriel Casals: “El futur és a les nostres mans. Defensem Catalunya com a nou estat d'Europa des del patriotisme català i des del patriotisme europeu. Es-

Francesc Vera: *Vàter públic, Torí*. 2010

perem ser capaços d'afegir a la riquesa i diversitat del continent que compartim amb els compatriotes europeus la diversitat lingüística i cultural del nostre país.”

Tornem a Xavier Serra i Francesc Vera. Durant alguns mesos entre 2010 i 2011 els autors van publicar trenta-sis fotografies i comentaris en un *blog* d'internet. Encara hi ha rastres d'aquesta col·laboració que hom pot trobar a la xarxa (<http://apeudefoto.wordpress.com>).

El resultat mereix atenció. Les fotografies no són només minimalistes, austeres, geomètricament impecables: revelen detalls sorprenents de la nostra vida contemporània a través de la seva composició i l'instant que capten. Són imatges presents i del present que, tanmateix, tenen la virtut d'instigar, de pouar en la memòria col·lectiva que viu en nosaltres. Aquest és un tret de sortida: els edificis, els paisatges, els fragments de ciutats –sovint europees– que evoca Francesc Vera desapareixen la composició del caleidoscopi de la memòria de l'espectador. En realitat, en prémer el disparador de la seva càmera, Francesc Vera també prem el cervell de qui contempla la imatge. Sobrevé així el miracle, perquè sense que sapiguem molt bé com, un discurs personal, però alhora intemporal, no quotidià, ample, fet de records i de sentit, s'infiltra com un polissó en la nostra consciència. I meditem en descobrir l'intrús.

No hi ha ni endins ni enfora en la universalitat. No hi ha localisme. Potser això és el que ha passat també pel cap de Xavier Serra en escriure el seus comentaris. Els escrits transmeten una rara, raríssima, llibertat d'esperit. Les històries de l'escriptor no són ben bé les del fotògraf: no cal. Les històries evocades per l'escriptor van des de records familiars a València fins els viatges a Itàlia i, sempre, el rerefons de filosofia en què viu i on treballa. Per a nosaltres no hi ha dubte. El lector té ganes de tornar a veure les fotografies, i té ganes de rellegir els textos. Aquest llibre d'hores contemporani és un llibre de mètode. Cal estudiar bé la seva aparent facilitat, perquè en el fons es tracta d'un petit gran llibre d'història intel·lectual. La de tots, la que avui dia en diem *cosmopolita*.

La xarxa té aquesta capacitat primordial de captar allò que resulta interessant per a una comunitat desagregada d'usuaris que acaba transformant-se en diferents tipus de col·lectivitats. La memòria personal es transmuta en memòria compartida. Tant el llibre de Liz Castro sobre Catalunya com el de Vera i Serra sobre la intemporalitat del present participen d'aquest tret. D'estil i composició molt diferent, la xarxa els ha fet de tothom i per a tothom.